Маленький смугастий бурундучок жив у земляній норі, що мала дві камери. В одній була його спальня — тут він влаштував тепле м'яке гніздечко із сухої трави та листя. Друга правила йому за комору, в ній він складав запаси харчів.

Бурундук полюбляв гожу погоду. Теплими сонячними днями він з ранку до вечора невтомно ганяв по лісі, вишукуючи улюблену їжу або граючись із іншими бурундуками. Коли ж наставала негода, на нього нападала млявість, він ставав малорухомий. Набурмосившись, бурундук залазив на невисоке дерево і, сидячи на гілці, виводив сумні, схожі на кування зозулі звуки, що насилали на всіх тугу. Іноді такий меланхолійний настрій оволодівав ним на цілий день, а то й два, поки не мінялася погода. Це помітили люди і стали називати його лісовим барометром. "Якщо вже бурундук плаче, бути дощу або снігу",— говорили вони.

Друзів бурундук не мав, а ворогів у нього було безліч. Майже всі мешканці лісу, крім полівок та землерийок, могли скривдити цього метушливого звірка, тому він був надзвичайно лякливий і підозріливий.

Стояла осінь. Достигли горіхи та жолуді, насіння трав і ягоди. Настав час заготівлі харчів на зиму. Невтомно сновигав бурундук лісом, відбираючи про запас усе найкраще. Знайшовши кедрову шишку, він вилущував з неї горішки. В кожен защічний мішечок вміщувалося до чотирьох кедрових горіхів — не так вже й багато, а мордочка при цьому роздималася в нього дуже кумедно. До того ж при стрибках втрачалася рівновага, і бурундук нерідко падав, боляче б'ючись головою об хмиз. Викликала— повагу акуратність та охайність бурундука. В його нірці завжди був зразковий порядок. Принесені харчі він складав по видах: горіхи лежали в нього окремо від жолудів, а насіння ясеня і липи не змішувалось із насінням трав.

Узимку бурундук залягав у сплячку. Здавалося, навіщо йому чотири кілограми горіхів та насіння, які він склав у своїй коморі. Але перш ніж заснути до весни, звірок не спав кілька днів і не втрачав при цьому апетиту. Особливо ж потребував він їжі навесні, а знайти її в лісі на той час важко. От і рятували бурундука зібрані восени припаси.

Нічні морози скували мілкі річечки і верхній шар землі. У лісі посвітлішало і стало лунко. Відлетіли теплолюбні птахи, поступившись місцем тим, які прилетіли з півночі. Лісові мешканці дружно зібрали врожай, і від жолудів залишилися на землі самі тільки чашечки; скрізь валялися розгризені, без горішків, кедрові шишки. Бурундука все частіше хилило на сон. Опівдні він ще іноді виходив з нори, пробігав по поваленому дереву, задерикувато піднявши догори свій розпушений хвіст, і знову зникав у норі. А коли випав сніг, бурундук заткнув ізсередини вхід до своєї нірки листям, заліз у гніздо і, згорнувшись клубком, солодко заснув. Сон його не був міцний. Кілька разів він прокидався, заходив у комору і ласував горішками.

Якось до його вух долинув невиразний шум і гучне тупотіння чиїхось ніг по промерзлій землі. Бурундук насторожився. Шум посилювався. Чути було, як рветься коріння дерев, здригається ґрунт. Жах охопив беззахисне звірятко. Тремтячи всім тілом, воно заметалось у гнізді, перебігло в комору, хотіло вискочити нагору, але вихід з нори був завалений землею. Шлях до порятунку був відрізаний. Зіщулившись, сидів бурундук у гнізді й чекав своєї долі. На якийсь час все стихло, і бурундук подумав, що біда минула. Але от знову його схованка здригнулася від сильного поштовху — величезний кабанячий писок, забруднений глиною, відвернув убік останній прошарок землі й, сопучи, занурився у заповітну комору. Почулося жадібне чавкання. Залишатись далі у гнізді стало дуже небезпечно. Долаючи жах, бурундук вискочив із гнізда, прослизнув у просвіт зруйнованого ходу і стрімголов видерся на сусіднє дерево.

Спочатку він виліз на самісіньку верхівку: йому завжди здавалось, що ворог лізтиме за ним. Потім, бачачи, що кабан не звертає на нього

жодної уваги, він спустився на нижню гілку і, сівши на ній, став лячно спостерігати за тим, що відбувалося на землі. А кабан, дістався до комори бурундука, з апетитом поїдав горіхи і жолуді. І те, чого бурундукові цілком вистачило б на осінь та весну, кабан з'їв за раз. Холодний вітер продував крихітне тільце потерпілого. Тремтячи від холоду та страху, звірок заплакав. Його тоскний крик долинув до чутливого слуху мисливця, який проходив неподалік.

З дерева бурундук добре бачив, як скрадався мисливець до його житла, і злякався ще більше. Він змовк і квапливо здерся ще вище на дерево. Кабан же, захоплений сніданком, не відчував біди. Гримнув постріл. Невдаха грабіжник тицьнувся головою у викопану ним яму. Смертельна конвульсія прокотилася його тілом.

Зло було покаране.

Поки мисливець здирав шкіру зі звіра, розтинав тушу, підвішував шматки кабанятини на гілля, бурундук сидів на дереві, а коли мисливець пішов, він спустився на землю і, настовбурчивши хвіст, побіг геть од страшного місця. До того ж він задубів од холоду, і йому потрібно було зігрітися. Насувався вечір. Бурундук мав запасні нірки, але вони не були підготовлені до зими, не мали комор. І тоді бурундук згадав про дупло в сухому кедрі, де він ховався від дощу улітку. Переночувавши в ньому, він попереносив сюди рештки своїх ще недавно багатих запасів. Щільно затулив вхід ізсередини сухою травою і знову занурився у зимовий сон.

Чотири місяці тривав сон бурундука. І от у ліс прийшла весна. Розтанув сніг на сонячних схилах сопок. Прокинувся і бурундук. Вийшовши з дупла, він погрівся на сонечку, посвистів своїм родичам і, почувши їхню відповідь, радісно заметушився на сухому кедрі. З кожним днем запаси його корму зменшувались. Зате сили зростали, і його нестримно тягло до гурту подібних до себе.

У бурундуків настав час шлюбних знайомств. Одного теплого травневого дня, коли бурундук, не чуючи під собою ніг, гасав у товаристві грайливих приятелів, у лісі з'явилася людина. Була вона без рушниці й тримала в руках вудочку, хоч річки поблизу не було. Знявши рюкзак і сівши під деревом, мисливець дістав манок і почав свистіти, як бурундуки. На цей свист прибіг і наш бурундучок. Побачивши людину, він страшенно злякався і миттю заскочив на молоду березу. Мисливець підійшов до берези і підняв угору тонке вудлище. На його кінці замість волосіні з гачком була прив'язана волосяна петля. Не чекаючи підступної пастки, звірок дозволив людині підвести до своєї шиї ледь помітну петельку. Ривок — і бідолаха бурундучок затіпався на кінці вудлища. Він мало не задихнувся, поки спритні руки мисливця вивільнили його з петлі й він опинився в маленькій залізній кліточці, що лежала на дні рюкзака. У клітці вже сиділо чотири бурундуки. Бранці тремтіли з переляку і тулилися один до одного. Пройшло близько години, і гурт невільників збільшився ще на двох. Надвечір бурундуки поховались, і ловцю довелося припинити полювання на них.

Упійманих звірків привезли в місто. Тут бурундука посадили в простору клітку. В ній уже була його улюблена їжа і вода, стояла фанерна коробочка, наповнена ватою. Іноді біля клітки з'являлася людина в білому халаті. Вона робила довгою голкою укол бурундучкові. Серце лісового мешканця калатало від жаху, і він прощався з життям, але через кілька хвилин звірка знову випускали в клітку, і він забував про неприємності.

У лісах, де жив бурундук, люди іноді хворіли на тяжку хворобу. Її передавав людині кліщ. Але від кого заражався сам кліщ? Щоб одержати відповідь на це питання, велися складні дослідження, вивчалося багато лісових мешканців. Незабаром стало відомо, що наш бурундук хворий на цю хворобу. І хоч переносив він її легко і ніколи б від неї не помер, тримали його як небезпечного для людини звірка.

Улітку бурундука не стало. Природа готувала йому долю жертви хижака, людина принесла його в жертву науці.